Emro Science and Education
Open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz
OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 1 No. 1 (2023) · “Axborot oqimlari va intellektual tizimlarning ijtimoiy, iqtisodiy va texnik-texnologik tarmoqlardagi o‘rni” mavzus...

materiallar to'plami

EDUX TA’LIM PLATFORMASIDA AXBOROT XAVFSIZLIGINI TA’MINLASH

Andijon mashinasozlik institute, 4-bosqich talabasi Abdujalilova Nigoraxon Xabibullo qizi

Annotatsiya. Ushbu maqolada elektron kutubxona haqida batafsil ma‘lumot berilgan. Asosan, elektron kutubxonada axborot xavfsizligini ta’minlash hamda, bu orqali foydalanuvchilarga qulaylik yaratish masalalari tahlil qilingan va echim topilgan.

Kalitso‘zlar. Kutubxona, elektron, xavfsizlik, autentifikatsiya, kontent, protokol, redaktor, platform, parol, ekspert, kombinatsiya.

Kutubxona kontenti xavfsizligini ta’minlash uchun quyidagi yo‘llar bilan amalga oshirish mumkin.

Foydalanuvchilar uchun kuchli parol talab qilish. Kutubxonaga kirish uchun foydalanuvchilarning kuchli va noaniq parollar ishlatishini ta’minlash. Bu parollar uzunligi, katta va kichik harflarning kombinatsiyalari, raqamlar va belgilar qo‘llashni talab qilishi mumkin.

Kuchli autentifikatsiyani qo‘llash. Foydalanuvchilarni autentifikatsiya qilish uchun ikki bosqichli autentifikatsiya (misol uchun parol bilan birga SMS yoki e-mail orqali tasdiqlash) yoki kengaytirilgan autentifikatsiya usullarini qo‘llash mumkin (misol uchun Google Authenticator).

Xavfsiz bog‘lanish. Kutubxonaga foydalanuvchilar tomonidan amalga oshirilayotgan barcha murojaatlarni (saytga kirish, ma’lumotlarni o‘qish, ma’lumotlarni yuklash, kompyuterga yuklash, to‘g‘ridan-to‘g‘ri tarjima qilish kabi) xavfsizlik protokollari bilan himoya qilishni ta’minlash. Bu protokollarga HTTPS (Xavfsiz Hypertext Transfer Protocol) va SSL (Xavfsiz Sockets Layer) kiritiladi. Kutubxona xavfsizlik yangilanishi. Kutubxona platformasini xavfsizlik holatini muhokama qilish, yaxshilash va talqin qilish uchun redaktorlar va xavfsizlik ekspertlari bilan hamkorlik qilish. Bu, xavfsizlik muhim ko‘rsatkichlar bo‘yicha yaxshi amaliyotlarni taqdim etish, kuzatuv va ta’minlash orqali amalga oshirilishi mumkin.

Dasturlar va platformalarni yangilash. Kutubxonalardagi dasturlar, tizimlar va platformalar o‘z vaqti bilan yangilanishi kerak. Yangilanishlar kutubxonalar tashrifiga kiradigan yangiliklarni, ushbu yangilanishlardagi xavfsizlikni to‘g‘ri qilishni o‘z ichiga oladi.

Ma’lumotlarni shifrlash. Kutubxonalarda saqlangan foydalanuvchi ma’lumotlari (shaxsiy ma’lumotlar, to‘lov karta ma’lumotlari va boshqalar)ni shifrlash imkoniyatini ta’minlash.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1.Maxmudov M.X: Kutubxona-axborot faoliyatini boshqarish: Darslik. Tashkent: 2009.

Published: 10.11.2023

Cite this article: Abdujalilova Nigoraxon Xabibullo qizi (2023). Edux ta’lim platformasida axborot xavfsizligini ta’minlash. Emro Science and Education, 1(1). https://journal.emro.uz/public/maqola/587

© 2023 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.

materiallar to‘plami

2. Axborot-kutubxona texnologiyasi: kasb-hunar kollejlari uchun o‘quv qo‘llanma tuzuvchilar: Yu. O. Mannonov, K. G. Mavlyanov; O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi, O‘rta maxsus, kasb-hunar ta‘limi markazi, Toshkent madaniyat kolleji. – Toshkent: Nashir, 2013.

3. F.Karimov, M.A.Rahmatullayev, H.E.Ismailova Korparativ elektron kutubxona yaratish texnalogiyasi va ma‘lumotlar bazasini shakllantirish . T.:-2011

4. I.J.Yuldashev, O‘.Nosirov Kutubxona - axborot xizmati: nazariyasi va uslubiyoti T.: -2019 5.O‘zbekistonda kutubxonachilik ishi, T., 1989; Qosimova O., O‘zbekistonda kutubxonachilik ishi tarixi, T., 1992; Oxunjo-nov E. O., Turkistonda O‘rta asr kutubxonachilik va bibliografiya ishlari madaniyati, T., 1994. 6.Karimov U va boshqa.Avtomatlashtirilgan kutubxona.O‘quv qo‘llanma U.Karimov M.A.Rahmatullayev.

.